

თეატრისა და კინოს მუზეუმის შესახებ

საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის დიმიტრი ჯანელიძის სახელობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის სტრუქტურაში შემაჯავლ თეატრისა და კინოს მუზეუმში, რომელიც სხვადასხვა სახით („ინტერნაციონალური მეგობრობის კაბინეტი“, „თეატრალური კაბინეტი“) 1970 წლიდან არსებობს, დაცულია უნიკალური ფოტო, სახვითი და ბეჭდური კოლექციები უნივერსიტეტის და, ზოგადად, თეატრისა და კინოს ისტორიის შესახებ. ხელოვნების ცნობილ მოღვაწეთა პირადი არქივები. სამეცნიერო კვლევები.

მუზეუმში დაცული მასალების ქრონოლოგია 1920 წლიდან იღებს სათავეს (მათ შორისაა რუსთაველის თეატრის რეპერტუარი 1920-1932 წწ., ა. გრიბოედოვის თეატრის რეპერტუარი, 1944-1945 წწ. და სხვ. ასევე, 1940-იანი, 1950-იანი წლების ესკიზები აკ. ხორავას, აკ. ფაღავას, დ. ალექსიძის და სხვათა ფაქსიმილეებით. მხატვრების: ი. შტენბერგის, დ. თავაძის, გ. ცერაძის, ბ. ლოკტინის, ფ. ლაპიაშვილის მიერ შესრულებული ესკიზები. 1939 წლიდან დღემდე თეატრისა და კინოს უნივერსიტეტში დადგმული სპექტაკლების რეპერტუარები, აფიშები, პროგრამები, ფოტოები და სხვ.).

უნივერსიტეტის შენობის რეაბილიტაციის (2016-2018) შემდეგ თეატრისა და კინოს მუზეუმის ფუნქციონირების საკითხი ერთ-ერთი აქტუალურია (შენობის რეაბილიტაციის პროცესში მუზეუმის კოლექციები გადატანილი იყო დროებით საცავში).

არსებული ვითარებიდან გამომდინარე, თეატრისა და კინოს მუზეუმის შექმნისა და ამუშავებისთვის, ეტაპობრივად უნდა განხორციელდეს:

- მუზეუმისთვის სივრცის გამოყოფა შემდეგი კომპონენტების გათვალისწინებით: საგამოფენო სივრცე, ფონდსაცავი (კოლექციათა შენახვისა და დაცვისთვის), სამუშაო სივრცე მკვლევარებისა და სტუდენტებისთვის, შესაბამისი აღჭურვილობით;
- კოლექციების განთავსება მისთვის განკუთვნილ ახალ საცავში; მათი ვიზუალური დათვალიერება-სისტემატიზაცია, რის საფუძველზეც შესაძლებელი გახდება კოლექციათა დაცვისთვის აუცილებელი ფონდსაცავის, ასევე, მუზეუმის თანამშრომლებისთვის, მკვლევარებისა და სტუდენტებისთვის განსაზღვრული სამუშაო სივრცის ინტეგრირებულად დაგეგმვა.
- სამუზეუმო ინფრასტრუქტურის მოწყობა:
 - კოლექციების სივრცე (დიზაინის პროექტის მომზადება და პროექტით განსაზღვრული საექსპოზიციო ინვენტარის დამზადება/მონტაჟი);
 - საექსპოზიციო სივრცე (დიზაინის პროექტის მომზადება და პროექტით განსაზღვრული საექსპოზიციო ინვენტარის დამზადება/მონტაჟი);
- მუზეუმის მუდმივი ექსპოზიციის კონცეფციის შემუშავება;
- მუზეუმის მუდმივი ექსპოზიციის თემატური საექსპოზიციო გეგმის მომზადება, რომლის საფუძველზეც მომზადდება დიზაინის პროექტი და მოეწყობა თანამედროვე ექსპოზიცია;

- თეატრისა და კინოს მუზეუმის შეტანა საქართველოს მუზეუმების სახელმწიფო რეესტრში (საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო), რაც მას ქვეყნის ერთიან სამუზეუმო სივრცეში მოაქცევს;
- კოლექციათა სისტემატიზაცია-ატრიბუცია ელექტრონულ ფორმატში, რომლის შემაღენელი ნაწილია ფოტოფიქსაცია და სკანირება (სამომავლოდ შეიქმნება მუზეუმის კოლექციათა ელექტრონული ბაზა) აღნიშნული პროცესი სამუზეუმო საქმიანობის შემაღენელი ნაწილია და მუდმივ ხასიათს უნდა ატარებდეს;
- კოლექციების შევსება-გამდიდრების მიზნით, მუზეუმში ექსპონატების შემოსვლის მექანიზმის შემუშავება უნივერსიტეტის მასშტაბით;
- მუზეუმების კოლექციების შევსება (შემოწირულობა, ჩუქება, შესყიდვა);
- მუზეუმის საშტატო სტრუქტურის ჩამოყალიბება (ფონდის მცველი, ატრიბუციის სპეციალისტი და ა.შ.);
- მუზეუმის კოლექციების ამსახველი კატალოგების მომზადება;
- გამორჩეული ისტორიული და მხატვრული ღირებულების მქონე ექსპონატებისთვის კულტურული მემკვიდრეობის მოძრავი ძეგლის სტატუსის მისანიჭებლად შესაბამისი დოკუმენტაციის მომზადება;
- რეგულაციების შემუშავება მუზეუმში დაცული მასალების (მათ შორის ფოტოკოლექციების) ელექტრონული ვერსიების გამოყენებისთვის;
- მუზეუმის კოლექციების სივრცისა და მუდმივი ექსპოზიციის მოწყობა;
- დროებითი გამოფენების მოწყობა (მათ შორის უნივერსიტეტის შენობის ფუნქციურ სივრცეებში).

ესკიზები სპექტაკლისთვის „ტალანტები და თაყვანისმცემლები“, რეჟისორი – დ. ალექსიძე, მხატვარი – ა. თავაძე, 1940 წ., IV კურსის სადიპლომო სპექტაკლი (ქაღალდი, ფანქარი, აკვარელი, 32.5X24 სმ. 25X23 სმ.)

2018 წელს მუზეუმს უკვე გადაეცა აკაკი ხორავას სახელობის აუდიტორია, სადაც განთავსდა მუზეუმის კუთვნილი მასალები. დაიწყო კოლექციების რეინვენტარიზაცია და შეჯგერება სამუზეუმო დოკუმენტაციასთან (საინვენტარო წიგნები, კართოტეკა). გაკეთდა მუზეუმში დაცული 250-ზე მეტი ესკიზის ფოტოფიქსაცია, რომელშიც ჩართული იყვნენ მუზეუმის სტაჟიორები, უნივერსიტეტის სტუდენტები: თამარ სენიაშვილი, ხატია ალანია.

2019 წლის დასაწყისში უნივერსიტეტის დაფინანსებით მომზადდა პროექტი „საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის მუზეუმი (კოლექციების სივრცე)“, რომელიც დამუშავებულია კოლექციათა სახეობების, მათი დაცვისთვის შესაბამისი პირობების შექმნისა და გამოყენების გათვალისწინებით (პროექტის ავტორი, არქიტექტორი ნატო ბაგრატიონი).

საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის მუზეუმის მუდმივი ექსპოზიცია უნდა წარმოაჩენდეს თითქმის საუკუნოვანი უმაღლესი სახელოვნებო სასწავლებლის ისტორიას, მის განსაკუთრებულ როლს ქართული კულტურის ისტორიაში. ამავდროულად, თეატრისა და კინოს მუზეუმის კოლექციები ხელმისაწვდომი უნდა გახდეს სამეცნიერო წრეებისთვის, მკვლევარებისა და სტუდენტებისთვის და გამოყენებულ იქნას სასწავლო პროცესში.

